

บทที่ 4

ผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ โดยการจัดทำแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นเครือข่ายยุติธรรมชุมชนบางศรีเมือง จำนวน 120 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก 6 คน ดังนี้

1. ผลการศึกษาเชิงปริมาณที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน แบ่งออกเป็น

1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ข้อมูลความถี่ของความคาดหวังของเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังของเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

1.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

2. ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ การศึกษา จำนวน 6 กรณี

3. อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1

จำนวนร้อยละของประชากรตัวอย่างจำแนกตาม
ปัจจัยภูมิหลังทั่วไปของตัวบุคคล

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	65	54.2
ชาย	55	45.8
รวม	120	100
ตำแหน่งในเครือข่ายยุติธรรมชุมชน		
สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน	67	55.8
กรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชน	46	38.4
รองประธานศูนย์ยุติธรรมชุมชน	3	2.5
ผู้ประสานงานยุติธรรมชุมชน	2	1.7
ประธานศูนย์ยุติธรรมชุมชน	1	0.8
เลขานุการศูนย์ยุติธรรมชุมชน	1	0.8
รวม	120	100
อายุปัจจุบัน		
26-35 ปี	53	44.2
46 ปีขึ้นไป	39	32.5
36-45 ปี	28	23.3
รวม	120	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากร	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	68	56.7
สมรส	35	29.2
อยู่กันฉันสามีภรรยา	10	8.3
ม่าย	5	4.2
หย่าร้าง	2	1.7
รวม	120	100
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	45	37.5
มัธยมปลาย/อาชีวศึกษา	26	21.7
สูงกว่าปริญญาตรี	20	16.7
มัธยมต้น	12	10.0
ประถมต้น	8	6.7
ประถมปลาย	7	5.8
ไม่เคยเข้าเรียน	2	1.7
รวม	45	100
วุฒิการศึกษาที่จบปริญญาตรีสาขา		
รัฐศาสตร์	12	26.66
บริหารธุรกิจ	10	22.22
มนุษยศาสตร์	10	22.22
คุรุศาสตร์	6	13.33
ศิลปศาสตร์	6	3.33
นิติศาสตร์	2	4.44
รวม	145	100
วุฒิการศึกษาที่จบปริญญาโทสาขา		
รัฐศาสตร์	5	25.00
บริหารธุรกิจ	5	25.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากร	จำนวน	ร้อยละ
มนุษยศาสตร์	3	15.00
นิติศาสตร์	2	10.00
รวม	20	100
อาชีพ		
ค้าขาย/อาชีพส่วนตัว	71	59.2
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	26	21.7
รับจ้าง	23	19.2
รวม	120	100
รายได้		
5,001-10,000 บาท	52	43.3
10,001-20,000 บาท	31	25.8
20,000 ขึ้นไป	23	19.2
ต่ำกว่า 5,000 บาท	14	11.7
รวม	120	100
ศาสนา		
พุทธ	93	77.5
อิสลาม	24	20.0
คริสต์	3	2.5
รวม	120	100
ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน		
มากกว่า 10 ปี	38	31.7
1-5 ปี	29	24.2
5-10 ปี	26	21.7
ตั้งแต่เกิด	25	20.8
น้อยกว่า 1 ปี	2	1.7
รวม	120	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ญาติที่พักอาศัยในชุมชน		
มี	83	69.2
ไม่มี	37	30.8
รวม	120	100
ตำแหน่งทางสังคม		
ผู้นำชุมชนแต่งตั้ง	45	37.5
ผู้นำโดยธรรมชาติ	71	59.2
อื่น ๆ ระบุ ลูกบ้าน	4	3.3
รวม	120	100
ประสบการณ์เผชิญปัญหาอาชญากรรม		
เคย	120	100
ไม่เคย	0	0
รวม	120	100
เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมด้านใด		
ผู้เสียหาย	65	54.2
ญาติผู้เสียหาย	22	18.3
ญาติผู้กระทำผิด	19	15.8
ผู้กระทำผิด	7	5.8
อื่น ๆ ระบุ ผู้เห็นเหตุการณ์	7	5.8
รวม	120	100
ผ่านการอบรมด้านกระบวนการยุติธรรม		
ไม่เคย	60	50
เคย	38	31.7
ไม่แน่ใจ	22	18.3
รวม	120	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากร	จำนวน	ร้อยละ
หลักสูตรเครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่ผู้ตอบแบบสอบถาม เคยผ่านการอบรม		
สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน	45	37.5
สัมมนาเครือข่ายยุติธรรมชุมชน	22	18.3
อื่น ๆ ระบุยุติธรรมชุมชนของกรมคุ้มครองสิทธิฯ	22	18.3
ผู้ประสานงานยุติธรรมชุมชน	18	15.0
พัฒนาศักยภาพเครือข่ายยุติธรรมชุมชน	13	10.8
รวม	120	100
รับข่าวสารกระบวนการยุติธรรม		
เคย	71	59.2
ไม่เคย	49	40.8
รวม	120	100
เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน		
นาน ๆ ครั้ง	33	27.5
บ่อย ๆ	29	24.2
บางครั้ง	28	23.3
ไม่เคย	23	19.2
ทุกครั้ง	7	5.8
รวม	120	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลสถานภาพของประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 54.2 และเพศชายจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8

ตำแหน่งของเครือข่ายยุติธรรมของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมา ตำแหน่งกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 ตำแหน่งรองประธานศูนย์ยุติธรรมชุมชน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ตำแหน่งผู้ประสานงานยุติธรรมชุมชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

ตำแหน่งประธานศูนย์ยุติธรรมชุมชนและตำแหน่งเลขานุการศูนย์ยุติธรรมชุมชน มีจำนวน 1 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.8

อายุปัจจุบันของเครือข่ายยุติธรรมของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่อายุ 26-35 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 รองลงมาอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และอายุ 36-45 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3

สถานภาพสมรสของเครือข่ายยุติธรรมของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่สถานภาพโสด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7 รองลงมาสถานภาพสมรส จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 สถานภาพอยู่กินฉันสามีภรรยา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 สถานภาพหย่าร้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 และสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

ระดับการศึกษาของเครือข่ายยุติธรรมของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวศึกษา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ระดับประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ระดับประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 และไม่เคยเข้าเรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2

วุฒิการศึกษาของเครือข่ายยุติธรรมของกลุ่มประชากรที่จบปริญญาตรีส่วนใหญ่ สำเร็จ การศึกษาสาขารัฐศาสตร์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.66 รองลงมาสำเร็จการศึกษาสาขา บริหารธุรกิจและสาขามนุษยศาสตร์มีจำนวน 10 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 22.22 สำเร็จการ ศึกษาสาขาครุศาสตร์จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 สำเร็จการศึกษาสาขาศิลปศาสตร์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และสำเร็จการศึกษาสาขานิติศาสตร์ จำนวน 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 4.44

วุฒิการศึกษาของเครือข่ายยุติธรรมของกลุ่มประชากรที่จบปริญญาโทส่วนใหญ่สำเร็จ การศึกษาสาขารัฐศาสตร์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาสำเร็จการศึกษาสาขา บริหารธุรกิจจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 สำเร็จการศึกษาสาขามนุษยศาสตร์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และสำเร็จการศึกษาสาขานิติศาสตร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

อาชีพของเครือข่ายยุติธรรมของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่อาชีพค้าขาย/อาชีพส่วนตัว จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 รองลงมาอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 26 คน คิดเป็น ร้อยละ 21.7 และอาชีพรับจ้าง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2

รายได้ของเครือข่ายยุติธรรมของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมาได้ 10,001-20,000 บาท จำนวน 31 คน

คิดเป็นร้อยละ 25.8 มีรายได้ 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 และมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7

ศาสนาของเครือข่ายยุติธรรมของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และนับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5

เวลาที่พักอาศัยในชุมชนของเครือข่ายยุติธรรมของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ มากกว่า 10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 รองลงมาระยะเวลา 1-5 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 ระยะเวลา 5-10 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ตั้งแต่เกิด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 และระยะเวลา น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

การมีญาติที่พักอาศัยในชุมชนของเครือข่ายยุติธรรมชุมชนของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ มีญาติพักอาศัยในชุมชน จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 69.2 และไม่มีญาติพักอาศัยในชุมชน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7

ตำแหน่งทางสังคมของเครือข่ายยุติธรรมชุมชนของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นผู้นำ โดยธรรมชาติ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 รองลงมาเป็นผู้นำชุมชนโดยการแต่งตั้ง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 และไม่มีตำแหน่งทางสังคม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ประสบการณ์เกี่ยวกับการเผชิญปัญหาอาชญากรรมของเครือข่ายยุติธรรมชุมชนของกลุ่มประชากรทั้งหมดเคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเผชิญปัญหาอาชญากรรม จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ประสบการณ์ในการเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมด้านของเครือข่ายยุติธรรมชุมชนของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นผู้เสียหาย จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมาเป็นผู้เสียหาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 เป็นญาติผู้กระทำผิด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 เป็นผู้กระทำผิดและอื่น ๆ จำนวน 7 คนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 5.8

ผ่านการอบรมหรือมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการอบรม จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาเคยผ่านการอบรมจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และไม่แน่ใจจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3

หลักสูตรเครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่ผ่านการอบรมกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ผ่านการอบรมสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาผ่านการสัมมนาเครือข่ายยุติธรรมชุมชนและหลักสูตรเครือข่ายยุติธรรมชุมชน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15 และผ่านการอบรมหลักสูตรพัฒนาศักยภาพเครือข่ายยุติธรรมชุมชน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

การได้รับข่าวสารด้านกระบวนการยุติธรรม กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เคยได้รับข่าวสาร จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 และไม่เคยได้รับข่าวสาร จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนนาน ๆ ครั้งจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาเข้าร่วมกิจกรรมบ่อยครั้ง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้งจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 และเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

ตารางที่ 4.2

จำนวนร้อยละของประชากรตัวอย่างจำแนกตาม
ปัจจัยสภาพทางสังคม

ปัจจัยทางสภาพสังคมของกลุ่มประชากร	จำนวน	ร้อยละ
จำแนกตามการรู้จักสมาชิกในชุมชน		
รู้จักสมาชิกเป็นบางหลัง	62	51.7
รู้จักสมาชิกเกือบทุกหลังคาเรือน	40	33.3
รู้จักสมาชิกทุกหลังคาเรือน	12	10.0
รู้จักสมาชิกไม่รู้จักเลย	6	5.0
รวม	120	100
ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประชากรกับบุคคลในชุมชน		
ความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนม	49	40.8
ต่างคนต่างอยู่ไม่ยุ่งเกี่ยวกัน	38	31.7
ความสัมพันธ์เป็นเครือญาติกัน	33	27.5
รวม	120	100
ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมกับชุมชน		
สมาชิกในชุมชนรักใคร่สนิทสนมกัน	55	45.8
สมาชิกในชุมชนรู้จักกันแต่ไม่สนิทสนม	52	43.4
ห่างเหินกัน	13	10.8
รวม	120	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปัจจัยทางสภาพสังคมของกลุ่มประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประชากรกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม		
เฉย ๆ	62	51.7
สนิทสนมใกล้ชิดกัน	38	31.7
เป็นเหมือนเครือญาติ	20	16.6
รวม	120	100
ความคาดหวังในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน		
ได้มีส่วนร่วมทำประโยชน์	46	38.3
อยากเห็นชุมชนมีความสงบสุข	45	37.5
ได้รับการยกย่องยอมรับ	19	15.8
เกียรติยศชื่อเสียง	7	5.0
นำไปสู่กิจกรรมทางการเมือง	2	1.7
เกิดความภาคภูมิใจ	2	1.7
รวม	120	100

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลปัจจัยทางสภาพสังคมของกลุ่มประชากร จำแนกตามการรู้จักสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ รู้จักสมาชิกเป็นบางหลัง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมา รู้จักสมาชิกเกือบทุกหลังคาเรือน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รู้จักสมาชิกทุกหลังคาเรือน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และไม่รู้จักสมาชิกในชุมชนเลย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประชากรกับบุคคลในชุมชน ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดสนิทสนม จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมา มีความสัมพันธ์แบบต่างคนต่างอยู่ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติกัน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5

ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนกับชุมชน ส่วนใหญ่สมาชิกในชุมชนรักใคร่สนิทสนมกันจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมา สมาชิกในชุมชนรู้จักกันแต่ไม่สนิทสนมกัน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 และสมาชิกในชุมชนห่างเหินกันจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประชากรกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันระดับเฉย ๆ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมา มีความสัมพันธ์แบบสนิทสนมกัน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และมีความสัมพันธ์แบบเป็นเหมือนเครือญาติจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6

ความคาดหวังของกลุ่มประชากรในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าจะได้มีส่วนร่วมทำประโยชน์ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมา มีความคาดหวังว่าอยากเห็นชุมชนมีความสุข จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 มีความคาดหวังว่าจะได้รับการยกย่องยอมรับจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 มีความคาดหวังอยากได้เกียรติยศชื่อเสียง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5 และเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่กิจกรรมทางการเมืองและเกิดความภาคภูมิใจ จำนวน 2 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 1.7

ข้อมูลความถี่ของความคาดหวังของเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

ตารางที่ 4.3

ความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรม
ชุมชนบางศรีเมืองในด้านภาพรวมของกระบวนการยุติธรรม

ข้อความ	ระดับความคาดหวัง					S.D.	$\bar{X}$	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน	48 40.0	43 45.8	27 22.5	- -	2 1.70	.87	4.12	มาก
2. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องแบ่งโครงสร้างอำนาจหน้าที่โดยชัดเจน	38 31.7	44 36.7	35 29.2	- -	3 2.5	.91	3.95	มาก
3. ควรจะนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินงานศูนย์ยุติธรรมชุมชน	38 31.7	44 36.7	32 26.7	5 4.2	- -	.85	3.95	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคาดหวัง					S.D.	$\bar{X}$	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
4. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการทำงานแบบสหวิชาชีพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เช่นด้านจิตวิทยา ด้านสังคมสงเคราะห์ ค่าเฉลี่ยรวม	34 28.3	47 39.2	36 39.2	3 2.5	- -	.88	3.93	มาก
5. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามภารกิจของกระทรวงยุติธรรม	21 17.5	59 49.2	37 30.8	3 2.5	- -	.74	3.81	มาก
6. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีอัตรากำลังในการปฏิบัติงานงบประมาณและอุปกรณ์เพียงพอในการปฏิบัติงาน	24 20.0	52 43.3	38 31.7	3 2.5	3.25	0.74	3.75	มาก
7. สามารถตรวจสอบและถ่วงดุลการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้ทุกขั้นตอน	18 40.0	56 46.7	32 26.7	8 6.7	6 0.5	.99	3.60	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	-	-	-	-	-	.64	3.87	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่ามีความคาดหวังโดยรวมในระดับมากค่าเฉลี่ยรวม $\bar{X} = 3.87$ ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องปราศจากการทุจริตคอร์รัปชันโดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 45.8 รองลงมามีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 4.12 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 22.5 มีความคาดหวังระดับน้อย ร้อยละ 1.70 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 4.12

หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดที่จะทำให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องแบ่งโครงสร้างอำนาจหน้าที่โดยชัดเจนโดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 31.7 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 36.7 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 29.2 มีความคาดหวังระดับน้อยที่สุดร้อยละ 2.5 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.95 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากที่สุด

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าควรจะนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินงานศูนย์ยุติธรรมชุมชนโดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 36.7 มีความคาดหวังระดับมากที่สุด ร้อยละ 31.7 มีความคาดหวังระดับปานกลาง ร้อยละ 26.7 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 4.2 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.95 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินงานศูนย์ยุติธรรมชุมชน

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการทำงานแบบสหวิชาชีพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เช่นด้านจิตวิทยา ด้านสังคมสงเคราะห์โดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 39.2 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 30.0 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 28.3 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 2.5 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.93 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดที่จะทำให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการทำงานแบบสหวิชาชีพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามภารกิจของกระทรวงยุติธรรมโดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 49.2 ความคาดหวังระดับปานกลาง ร้อยละ 30.8 มีความคาดหวังระดับมากที่สุด ร้อยละ 17.5 มีความคาดหวังระดับน้อย ร้อยละ 0.74 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 4.02 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากที่สุด

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีอัตรากำลังในการปฏิบัติงาน งบประมาณและอุปกรณ์เพียงพอในการปฏิบัติงานโดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 52.0 มีความคาดหวังระดับมากที่สุด ร้อยละ 31.7 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 20.0 มีความคาดหวังระดับน้อยและระดับน้อยที่สุดมีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 2.5 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.75 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมี

ความคาดหวังในระดับมากที่สุดจะให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีอัตรากำลังในการปฏิบัติงาน งบประมาณและอุปกรณ์เพียงพอในการปฏิบัติงาน

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าสามารถตรวจสอบและถ่วงดุลการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้ทุกขั้นตอนโดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังระดับมากที่สุด ร้อยละ 46.7 มีความคาดหวังระดับปานกลาง ร้อยละ 26.7 มีความคาดหวังระดับมากที่สุด ร้อยละ 15.0 มีความคาดหวังระดับปานกลาง ร้อยละ 6.7 มีความคาดหวังระดับน้อยที่สุดร้อยละ 0.5 และ มีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.60 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดที่สามารถตรวจสอบและถ่วงดุลการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้ทุกขั้นตอน

ตารางที่ 4.4

ความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรม
ชุมชนบางศรีเมืองในด้านบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

ข้อความ	ระดับความคาดหวัง					S.D.	$\bar{X}$	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. การคัดเลือกคณะกรรมการหรือตำแหน่งที่สำคัญของศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องเกิดจากความ สามารถไม่มีระบบเส้นสาย	58 48.3	39 32.5	15 12.5	5 4.2	3 2.5	.98	4.20	มาก
2. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการประชุมเกี่ยวกับการสร้างความ คุ่นเคยและแนวคิดในการปฏิบัติ งานของสมาชิกให้เป็นในทิศทางเดียวกัน	44 36.7	46 38.3	28 23.3	28 23.3	2 1.7	.81	4.10	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	-	-	-	-	-	.81	4.15	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่ามีความคาดหวังโดยรวมในระดับมากค่าเฉลี่ยรวม $\bar{X} = 4.15$ ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าการคัดเลือกคณะกรรมการหรือตำแหน่งที่สำคัญของศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องเกิดจากความสามารถไม่มีระบบเส้นสายโดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 48.3 มีความคาดหวังระดับมาก ร้อยละ 32.5 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 12.5 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 4.2 มีความคาดหวังระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 2.5 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 4.20 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากกว่าการคัดเลือกคณะกรรมการหรือตำแหน่งที่สำคัญของศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องเกิดจากความสามารถไม่มีระบบเส้นสาย

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนส่วนใหญ่ มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการประชุมเกี่ยวกับการสร้างความคุ้นเคยและแนวคิดในการปฏิบัติงานของสมาชิกให้เป็นในทิศทางเดียวกันโดยมีความคาดหวังระดับมากร้อยละ 38.3 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 36.7 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 23.3 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 1.7 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวัง 4.10 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการประชุมเกี่ยวกับการสร้างความคุ้นเคยและแนวคิดในการปฏิบัติงานของสมาชิกให้เป็นในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 4.5

ความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรม

ชุมชนบางศรีเมืองในด้านการดำเนินงานตาม

ภารกิจของกระบวนการยุติธรรม

ข้อความ	ระดับความคาดหวัง					S.D.	$\bar{X}$	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมี การทำงานทั้งเชิงรุกและ เชิงรับ	43 35.8	50 41.7	25 20.8	2 1.7	- -	.79	4.11	มาก
2. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้ เกิดการคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพของประชาชน	17 14.2	59 49.2	42 35.0	2 1.7	- -	.89	3.99	มาก
3. เมื่อมีศูนย์ยุติธรรมชุมชน ประชาชนจะเกิดความเชื่อ มั่นในกระบวนการยุติธรรม มากขึ้น	- -	57 47.5	23 19.2	6 5.0	- -	.82	3.99	มาก
4. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการ ลดขั้นตอนในการทำงานไม่ ยุ่งยากซับซ้อน	37 30.8	50 41.7	32 26.7	6 5.0	- -	.85	3.90	มาก
5. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้อง คำนึงถึงบริบทจารีตและ ประเพณี ที่เหมาะสมในการ ดำเนินงาน	32 26.7	50 41.7	32 26.7	6 5.0	- -	.85	3.90	มาก
6. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะช่วย ให้อาชฎากรรมน้อยลง สังคมมีความปลอดภัย	32 26.7	50 41.7	32 29.7	6 5.0	- -	.85	3.90	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคาดหวัง					S.D.	$\bar{X}$	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
7. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่กลับมาอยู่ในสังคม	31 25.8	38 31.7	45 37.5	1 0.8	- -	.089	3.78	มาก
8. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้เกิดการไกล่เกลี่ยคดีก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม กระแสหลัก	24 20.0	5.0 41.7	38 31.7	8 6.7	- -	.85	3.75	มาก
9. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้เกิดมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการช่วยเหลือ ค้ำครอง บรรเทาความเสียหายให้กับผู้เสียหาย	27 22.5	44 36.7	40.3 3.3	9 7.5	- -	.89	3.74	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	-	-	-	-	-	.65	3.87	มาก

จากตารางที่ 4.5 เป็นการศึกษาความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมืองด้านการดำเนินงานตามภารกิจของกระบวนการยุติธรรมผลการศึกษาพบว่ามีความคาดหวังโดยรวมในระดับมากค่าเฉลี่ยรวม $\bar{X} = 3.87$ แยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีการทำงานทั้งเชิงรุกและเชิงรับโดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 41.7 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 15.0 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 20.8 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 35.8 มีความคาดหวังระดับน้อยที่สุดร้อยละ 1.7 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 4.11 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีการทำงานทั้งเชิงรุกและเชิงรับ

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้เกิดการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 49.2 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 35.0 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 14.2 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 1.7 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.99 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมาก

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังเมื่อมีศูนย์ยุติธรรมชุมชนประชาชนจะเกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้นโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 47.5 มีความคาดหวังระดับมากที่สุด ร้อยละ 28.3 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 15.0 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 0.5 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.99 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากกว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้ประชาชนจะเกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการลดขั้นตอนในการทำงานไม่ยุ่งยากซับซ้อนโดยมีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 41.7 มีความคาดหวังระดับมากที่สุด ร้อยละ 30.8 มีความคาดหวังระดับปานกลาง ร้อยละ 21.7 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 5.8 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.90 หมายความว่าสมาชิกส่วนใหญ่เครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากให้ว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนมีการลดขั้นตอนในการทำงานไม่ยุ่งยากซับซ้อน

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ส่วนใหญ่มีความคาดหวังศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องคำนึงถึงบริบทจารีตและประเพณี ที่เหมาะสมในการดำเนินงานโดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 41.7 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดและมีความคาดหวังระดับปานกลางจำนวนเท่ากันร้อยละ 26.7 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 5.0 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.90 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมาก

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะช่วยให้อาชญากรรมน้อยลงสังคมมีความปลอดภัยโดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 41.7 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดและมีความคาดหวังระดับปานกลางจำนวนเท่ากันร้อยละ 26.7 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 5.0และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.90 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมาก

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่กลับมาอยู่ในสังคมโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 31.7 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 37.5 มีความคาดหวังระดับมากที่สุด

ร้อยละ 25.8 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 6 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.78 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชน มีแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่กลับมาอยู่ในสังคม

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้เกิดการ ไกล่เกลี่ยคดีก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลักโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมาก ร้อยละ 41.7 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 31.7 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 20.0 มีความคาดหวังระดับน้อยและร้อยละ 6.7 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.75 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชน มีการ ไกล่เกลี่ยคดีก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้เกิดมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการช่วยเหลือ คຸ່ມครองบรรเทาความเสียหายให้กับผู้เสียหายโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมากร้อยละ 36.7 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 33.3 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 22.5 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 7.5 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.74 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมาก ศูนย์ให้ยุติธรรมชุมชนมีมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการช่วยเหลือ คຸ່ມครองบรรเทาความเสียหายให้กับผู้เสียหาย

ตารางที่ 4.6

ความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรม
ชุมชนบางศรีเมืองในด้านความรู้ความเข้าใจ/การเข้าถึงบริการ

ข้อความ	ระดับความคาดหวัง					S.D.	$\bar{X}$	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. คนยากจนหรือด้อยโอกาส จะสามารถรับบริการจาก ศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้ เท่าเทียมกับคนรวย	37 30.8	69 57.5	57 5.8	3 2.5	4 3.3	.87	4.10	มาก
2. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะให้ คำปรึกษาทางกฎหมายกับ ประชาชนโดยไม่มีค่าใช้จ่าย	23 19.2	86 71.7	9 7.5	1 0.8	1 0.8	.61	4.07	มาก
3. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ความรู้กฎหมายและการ ดำเนินงานของกระบวนการ ยุติธรรมให้แพร่หลาย	14 11.7	94 78.3	5 4.2	5 4.2	2 1.7	0.68	3.94	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	-	-	-	-	-	.40	4.03	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่ามีความคาดหวังโดยรวมในระดับมากค่าเฉลี่ยรวม $\bar{X} = 4.03$ ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าคนยากจนหรือด้อยโอกาสจะสามารถรับบริการจากศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้เท่าเทียมกับคนรวยโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมากที่สุด ร้อยละ 57.5 มีความคาดหวังระดับมากที่สุด ร้อยละ 30.8 มีความคาดหวังระดับน้อย ร้อยละ 0.8 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 4.10 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากกว่าคนยากจนหรือด้อยโอกาสจะสามารถรับบริการจากศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้เท่าเทียมกับคนรวย

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะให้คำปรึกษาทางกฎหมายกับประชาชนโดยไม่มีค่าใช้จ่ายโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 78.3 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 11.7 มีความคาดหวังระดับปานกลางและมีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 4.2 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 4.07 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากกว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะให้คำปรึกษาทางกฎหมายกับประชาชนโดยไม่มีค่าใช้จ่าย

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้กฎหมายและการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมให้แพร่หลายโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 78.3 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 11.7 มีความคาดหวังระดับปานกลางและมีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 4.2 มีความคาดหวังระดับน้อยที่สุดร้อยละ 1.7 โดยมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.94 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้กฎหมายและการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมให้แพร่หลาย

ตารางที่ 4.7

ความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรม
ชุมชนบางศรีเมืองในด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการ
ยุติธรรมของภาคประชาชนและชุมชน

ข้อความ	ระดับความคาดหวัง					S.D.	$\bar{X}$	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเข้ามามีส่วนร่วมกับ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนในการ ดำเนินงาน	70 58.3	42 35.0	8 6.7		- -	.62	4.51	มาก ที่สุด
2. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการยุติธรรมมาก ขึ้น	49 40.8	53 44.2	16 13.3	2 1.7	- -	.80	4.22	มาก
3. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการ ใกล้ชิดข้อพิพาทในชุมชน ในรูปแบบของคณะ กรรมการในชุมชน	15 12.5		56 46.7	40 33.3	6 5.0	.54	3.06	น้อย
4. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะนำ กระบวนการยุติธรรมเชิง สมานฉันท์มาใช้อย่างเป็น รูปธรรม	- -	3 25.0	10.1 84.2	2 1.7	14 11.7	0.69	2.77	ปาน กลาง
5. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะช่วย ลดปริมาณคดีที่เข้าสู่ กระบวนการยุติธรรม กระแสหลัก	- -	6 5.0	70 58.3	15 18.5	- -	.91	2.44	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	-	-	-	-	-	.49	3.40	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่ามีความคาดหวังโดยรวมในระดับมากค่าเฉลี่ยรวม $\bar{X} = 3.40$ ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเข้ามามีส่วนร่วมกับศูนย์ยุติธรรมชุมชนในการดำเนินงานโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมากที่สุด ร้อยละ 58.3 มีความคาดหวังระดับมาก ร้อยละ 35.0 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 6.7 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.40 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมาก

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้นโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมากร้อยละ 44.2 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 40.8 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 13.3 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 1.7 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวัง 4.22 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมาก

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชนในรูปแบบของคณะกรรมการในชุมชนโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับปานกลาง ร้อยละ 46.7 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 12.5 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 46.7 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 33.3 มีความคาดหวังระดับน้อยที่สุดร้อยละ 5 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 3.06 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับปานกลางยุติธรรมชุมชนจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้อย่างเป็นรูปธรรมโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับปานกลาง ร้อยละ 84.2 มีความคาดหวังระดับมากร้อยละ 25 มีความคาดหวังระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 11.7 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 1.7 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 2.77 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับปานกลาง

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะช่วยลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลักโดยมีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 70 มีความคาดหวังระดับน้อยสุดร้อยละ 12.5 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 5.0 และมีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 2.44 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนช่วยลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก

ตารางที่ 4.8

ความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรม
ชุมชนบางศรีเมืองในด้านความเชื่อมั่นต่อกระบวนการ
ยุติธรรมของประชาชน

ข้อความ	ระดับความคาดหวัง					S.D.	$\bar{X}$	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้ ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อ กระบวนการยุติธรรมมากขึ้น	41 34.2	60 50	19 15.8	- -	- -	.68	4.18	มาก
2. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะเป็นที่ พึ่งในกระบวนการยุติธรรม อย่างแท้จริงของประชาชน	32 26.7	61 50.8	27 22.5	- -	- -	.70	4.04	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	-	-	-	-	-	.63	4.11	มาก

สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมมากขึ้นโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 50 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 34.2 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 15.8 มี และ มีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 4.18 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่ามีความคาดหวังโดยรวมในระดับมากค่าเฉลี่ยรวม $\bar{X} = 4.11$ ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีความคาดหวังว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะเป็นที่พึ่งในกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริงของประชาชนโดยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 50.8 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 26.7 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 22.5 มี และ มีค่าเฉลี่ยรวม ความคาดหวังเท่ากับ 4.04 หมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความคาดหวังในระดับมากกว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะเป็นที่พึ่งในกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริงของประชาชน

ตารางที่ 4.9

ความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรม
ชุมชนบางศรีเมืองในด้านเครือข่ายการทำงาน
และการประสานงาน

ข้อความ	ระดับความคาดหวัง					S.D.	$\bar{X}$	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีฐาน ข้อมูลในการแลกเปลี่ยน ประสานงานกับหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม	27	52	35	6	-	83	3.83	มาก
	22.5	43.3	29.2	5.0	-			

จากตารางที่ 4.9 พบว่ามีความคาดหวังโดยรวมในระดับมากค่าเฉลี่ยรวม $\bar{X} = 3.83$ ซึ่งเมื่อพิจารณาหมายความว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับมากในด้านเครือข่ายการทำงานและการประสานงานร้อยละ 43.3 มีความคาดหวังระดับปานกลางร้อยละ 29.2 มีความคาดหวังระดับมากที่สุดร้อยละ 22.5 มีความคาดหวังระดับน้อยร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.10

ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังของเครือข่าย
 ยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนในภาพรวมโดยเรียงตาม
 ลำดับความคาดหวังมากไปหาน้อย
 ในภาพรวมแต่ละด้าน

ความคาดหวังของเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง	S.D.	$\bar{X}$	ระดับความ คาดหวัง
1. ด้านบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม	.81	4.15	มาก
2. ด้านความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมของ ประชาชน	.63	4.11	มาก
3. ด้านความรู้ความเข้าใจ/การเข้าถึงบริการ	.40	4.03	มาก
4. ด้านการดำเนินงานตามภารกิจของกระบวนการ ยุติธรรม	.64	3.87	มาก
5. ด้านภาพรวมของกระบวนการยุติธรรม	.65	3.87	มาก
6. ด้านเครือข่ายการทำงานและการประสานงาน	.83	3.83	มาก
7. ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมของ ภาคประชาชนและชุมชน	.49	3.40	ปานกลาง

ผลการพิสูจน์สมมุติฐาน

สมมุติฐานที่ 1 ปัจจัยภูมิหลังของตัวบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ สมรส อาชีพ รายได้ ศาสนา ประสบการณ์การเผชิญปัญหาอาชญากรรมหรือการกระทำผิด ตำแหน่งทางสังคม ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน การมีญาติหรือบรรพบุรุษอยู่ในชุมชน ประสบการณ์ ในการผ่านการอบรมหรือเคยมีความรู้ในด้านกระบวนการยุติธรรมการได้รับข้อมูลข่าวสารในงาน ยุติธรรมการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน จะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 2 ปัจจัยทางสภาพสังคม ได้แก่ ความผูกพันกับชุมชน ความรู้จักคุ้นเคย กับเจ้าหน้าที่ ความคาดหวังในผลประโยชน์ที่ได้รับ จะมีความคาดหวังต่อของศูนย์ยุติธรรมชุมชน แตกต่างกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบและหาค่าความสัมพันธ์ ระหว่างแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรอิสระตัวแปรใดที่มีผลต่อความคาดหวัง

ของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมืองสถิตินำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าว ได้แก่ การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงซ้อน กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญ.05 หรือระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยใช้สูตรตามวิธีเชฟเฟ (Scheffe') เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประชากร

สำหรับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลปรากฏว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลของความคาดหวังที่มีต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนคือ

1. ปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคล

1.1 ตำแหน่งทางสังคม มีผลต่อความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 การมีญาติหรือบรรพบุรุษพักอาศัยในชุมชนมีผลต่อความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมบางศรีเมืองด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัจจัยทางสภาพสังคม

2.1 ความรู้จักคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ มีผลต่อความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมบางศรีเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 1 “ปัจจัยภูมิหลังของตัวบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ศาสนา ประสบการณ์การเผชิญปัญหาอาชญากรรมหรือการกระทำผิด ตำแหน่งทางสังคม ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน การมีญาติหรือบรรพบุรุษอยู่ในชุมชน ประสบการณ์ในการผ่านการอบรมหรือเคยมีความรู้ในด้านกระบวนการยุติธรรม ความรู้ความเข้าใจในงานยุติธรรมชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสารในงานยุติธรรม การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน จะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน” จากสมมติฐานหลักสามารถจำแนกออกเป็น 14 สมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 เพศที่ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างความคาดหวังของสมาชิกเครือข่าย
ยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมบางศรีเมืองจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	57	3.86	0.47	0.393	0.695
หญิง	63	3.83	0.48		

N = 120

จากตารางที่ 4.11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ชาย และหญิง มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 อายุที่ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12

อายุกับความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อ
ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

อายุ	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
26-35 ปี	53	3.88	0.45	0.538	0.585
36-45 ปี	28	3.88	0.54		
46 ปีขึ้นไป	39	3.78	0.46		

N = 120

จากตารางที่ 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 26-35 ปี 36-45 ปี และ 46 ปีขึ้นไป มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการศึกษาที่ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13

ระดับการศึกษากับความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน
ต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
ไม่เคยเข้ารับการศึกษา	2	3.59	0.88	0.649	0.691
ประถมต้น	8	3.95	0.58		
ประถมปลาย	6	3.80	0.48		
มัธยมต้น	12	3.92	0.52		
มัธยมปลาย/อาชีวศึกษา	26	3.87	0.43		
ปริญญาตรี	46	3.88	0.46		
สูงกว่าปริญญาตรี	20	3.69	0.48		

N = 120

จากตารางที่ 4.13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มี ระดับการศึกษา ไม่เคยเข้ารับการศึกษา ประถมต้น ประถมปลาย มัธยมต้น มัธยมปลาย/อาชีวศึกษา ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 สถานภาพสมรสที่ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14

สถานภาพสมรสกับความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน
ต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

สถานภาพ	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
โสด	68	3.79	0.47	0.716	0.583
สมรส	35	3.95	0.50		
อยู่กินฉันสามีภรรยา	10	3.89	0.51		
หม้าย	5	3.89	0.28		
หย่า	2	3.69	0.34		

N = 120

จากตารางที่ 4.14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด สมรส อยู่กินฉันสามีภรรยา หม้าย และหย่า มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 อาชีพที่ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15

อาชีพกับความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน
ต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

อาชีพ	จำนวน		S.D.	F	Sig.
รับจ้าง (ค่าแรงเป็นรายวัน)	21	3.84	0.51	0.002	0.998
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	76	3.85	0.45		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	23	3.85	0.55		
อื่น ๆ ระบุ	120	3.85	0.47		

N = 120

จากตารางที่ 4.15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพอาชีพ รับจ้าง (ค่าแรงเป็นรายวัน) ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอื่น ๆ ระบุ มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 รายได้ที่ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16

รายได้กับความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อ
ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

รายได้	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
ต่ำกว่า 5,000 บาท	10	3.97	0.61	1.080	0.360
5,000-10,000 บาท	57	3.88	0.50		
10,001-20,000 บาท	31	3.85	0.41		
20,001 บาทขึ้นไป	22	3.69	0.42		

N = 120

จากตารางที่ 4.16 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000-10,000 บาท 10,001-20,000 บาท และ 20,001 บาทขึ้นไป มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 ศาสนาที่ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17

ศาสนากับความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อ
ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

ศาสนา	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
พุทธ	94	0.47	0.05	0.353	0.703
คริสต์	3	0.52	0.30		
อิสลาม	23	0.48	0.10		

N = 120

จากตารางที่ 4.17 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนา พุทธ คริสต์ อิสลาม มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.8 ประสิทธิภาพการเผชิญปัญหาอาชญากรรมที่ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18

ประสิทธิภาพการเผชิญปัญหาอาชญากรรมกับความคาดหวังของ
สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน
ตำบลบางศรีเมือง

ประสิทธิภาพการเผชิญปัญหาอาชญากรรม	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
เป็นผู้กระทำผิด	7	3.62	0.27	2.133	0.081
เป็นผู้เสียหาย	65	3.82	0.46		
เป็นญาติหรือเพื่อนของผู้กระทำผิด	19	4.00	0.51		
เป็นญาติหรือเพื่อนผู้เสียหาย	22	3.97	0.52		
อื่น ๆ	7	3.54	0.27		

N = 120

จากตารางที่ 4.18 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสิทธิภาพการเผชิญปัญหาอาชญากรรมในส่วนของผู้กระทำผิด เป็นผู้เสียหาย เป็นญาติหรือเพื่อนของผู้กระทำผิด เป็นญาติหรือเพื่อนผู้เสียหายและอื่น ๆ มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.9 ตำแหน่งทางสังคมที่ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19

ตำแหน่งทางสังคมกับความคาดหวังของสมาชิกเครือข่าย
ยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

ตำแหน่งทางสังคม	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
ผู้นำชุมชนโดยการแต่งตั้ง	27	4.07	0.42	4.170*	0.018
ผู้นำโดยธรรมชาติ	89	3.79	0.48		
ลูกบ้าน	4	3.65	0.27		

N = 120 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งทางสังคมที่เป็นผู้นำชุมชนโดยการแต่งตั้ง, เป็นผู้นำโดยธรรมชาติและลูกบ้าน มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบต่อเพื่อเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ค่าสถิติเชฟเฟ

ตารางที่ 4.20

เปรียบเทียบรายคู่ระหว่างความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน
ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม

ตำแหน่งทางสังคม	$\bar{x}$	ผู้นำชุมชนโดย การแต่งตั้ง	ผู้นำโดย ธรรมชาติ	ลูกบ้าน
		4.07	3.79	3.65
ผู้นำชุมชนโดยการแต่งตั้ง	4.07	-	0.28*	0.42
ผู้นำโดยธรรมชาติ	3.79		-	0.14
ลูกบ้าน	3.65			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชนโดยการแต่งตั้งจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำโดยธรรมชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05ซึ่งมีความแตกต่างกันของคะแนนความคาดหวังเท่ากับ 0.28

สมมติฐานที่ 1.10 ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนที่ต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21

ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนกับความคาดหวังของสมาชิก

เครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ตำบลบางศรีเมือง

ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
น้อยกว่า 1 ปี	2	3.88	0.02	0.457	0.767
1-5 ปี	29	3.94	0.47		
5-10 ปี	26	3.82	0.48		
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	38	3.83	0.50		
ตั้งแต่กำเนิด	25	3.78	0.46		

N = 120

จากตารางที่ 4.21 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนน้อยกว่า 1 ปี, 1-5 ปี, 5-10 ปี, มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.11 การมีญาติหรือบรรพบุรุษในชุมชนแตกต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22

ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนของกลุ่มตัวอย่างที่มีญาติหรือบรรพบุรุษในชุมชนแตกต่างกัน

การมีญาติหรือบรรพบุรุษในชุมชน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t-value	P
มี	82	4.00	0.44	5.693*	0.000
ไม่มี	38	3.52	0.37		

N = 120 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.22 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีญาติหรือบรรพบุรุษในชุมชน กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีญาติหรือบรรพบุรุษในชุมชน มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 1.12 การเคยผ่านการอบรมหรือเคยมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23

การเคยผ่านการอบรมหรือเคยมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมกับความคาดหวังของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

การเคยผ่านการอบรมหรือเคยมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรม	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
เคย	43	3.93	0.37	1.147	0.321
ไม่เคย	52	3.78	0.51		
ไม่แน่ใจ	25	3.85	0.54		

N = 120

จากตารางที่ 4.23 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยผ่านการอบรมหรือเคยมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรม กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยผ่านการอบรมหรือเคยมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรม มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งความ

แตกต่างกันดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่า การเคยผ่านการอบรมหรือเคยมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมแตกต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.13 หลักสูตรเครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่เคยผ่านการอบรมจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24

หลักสูตรเครือข่ายยุติธรรมชุมชนกับความคาดหวังของสมาชิก

เครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ตำบลบางศรีเมือง

หลักสูตรเครือข่ายยุติธรรมชุมชน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน	50	3.88	0.45	1.282	0.281
ผู้ประสานงานยุติธรรมชุมชน	12	3.65	0.44		
พัฒนาศักยภาพเครือข่ายยุติธรรมชุมชน	14	3.88	0.51		
สัมมนาเครือข่ายยุติธรรมชุมชน	22	3.74	0.46		
อื่น ๆ	22	3.97	0.52		

N = 120

จากตารางที่ 4.24 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรเครือข่ายยุติธรรมชุมชนหลักสูตรสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน หลักสูตรผู้ประสานงานยุติธรรมชุมชน หลักสูตรพัฒนาศักยภาพเครือข่ายยุติธรรมชุมชน หลักสูตรสัมมนาเครือข่ายยุติธรรมชุมชน และหลักสูตรอื่น ๆ กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยผ่านการอบรมเครือข่ายยุติธรรมชุมชนหลักสูตรดังกล่าว มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่า การเคยผ่านการอบรมหลักสูตรเครือข่ายยุติธรรมชุมชนดังกล่าวแตกต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.14 การเคยได้รับข้อมูลข่าวสารกระบวนการยุติธรรมแตกต่างกันจะมี
ความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างความคาดหวังของสมาชิกเครือข่าย
ยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมบางศรีเมืองจำแนกตาม
การเคยได้รับข้อมูลข่าวสารกระบวนการยุติธรรม

การเคยได้รับข้อมูลข่าวสาร กระบวนการยุติธรรม	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t-value	P
เคย	70	3.84	0.43	4.548	0.035
ไม่เคย	50	3.86	0.54		

N = 120

จากตารางที่ 4.25 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารกระบวนการยุติธรรม
กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารกระบวนการยุติธรรม มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรม
ชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่า การ
เคยได้รับข้อมูลข่าวสารกระบวนการยุติธรรมแตกต่างกันจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน
ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 “ปัจจัยทางสภาพสังคมจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่าง
กัน” จากสมมติฐานหลักสามารถจำแนกออกเป็น 5 สมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 2.1.1 ปัจจัยทางสภาพสังคมด้านการรู้จักสมาชิกในชุมชนจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26

การรู้จักสมาชิกในชุมชนกับความคาดหวังของสมาชิกเครือข่าย
ยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

การรู้จักสมาชิกในชุมชน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
ทุกหลังคาเรือน	12	3.80	0.47	0.535	0.659
เป็นเหมือนเครือข่าย	40	3.87	0.48		
เฉย ๆ	62	3.86	0.47		
อื่น ๆ	6	3.62	0.61		

N = 120

จากตารางที่ 4.26 พบว่า การรู้จักสมาชิกในชุมชน คือ ทุกหลังคาเรือน เป็นเหมือนเครือข่าย ญาติ เฉย ๆ และอื่น ๆ มีระดับความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าปัจจัยทางสภาพสังคมด้านการรู้จักสมาชิกในชุมชนที่มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 2.1.2 ปัจจัยทางสภาพสังคมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนกับความคาดหวังของสมาชิก
เครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมกัน	49	3.85	0.48	0.367	0.694
มีความสนิทเป็นเครือญาติกัน	33	3.79	0.47		
ต่างคนต่างอยู่ไม่ยุ่งเกี่ยวกัน	38	3.89	0.48		

N = 120

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน คือ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีความสนิทเป็นเครือญาติกัน และต่างคนต่างอยู่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับกัน มีระดับความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าปัจจัยทางสภาพสังคมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนที่มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 2.1.3 ปัจจัยทางสภาพสังคมด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชนที่มีความหวังจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.28

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชนกับความคาดหวังของสมาชิกเครือข่าย
ยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
สมาชิกในชุมชนรักใคร่สนิทสนมกัน	55	3.82	0.50	0.262	0.770
ห่างเหิน	13	3.91	0.35		
สมาชิกในชุมชนรู้จักกันแต่ไม่สนิทสนม	52	3.86	0.48		

N = 120

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน คือ สมาชิกในชุมชนรักใคร่สนิทสนมกัน ห่างเหิน และสมาชิกในชุมชนรู้จักกันแต่ไม่สนิทสนม มีระดับความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าปัจจัยทางสภาพสังคมด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชนที่มีความหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 2.2 ปัจจัยทางสภาพสังคมด้านความรู้จักคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ที่มีความ
จะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29

ความรู้จักคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่กับความคาดหวังของสมาชิก
เครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน
ตำบลบางศรีเมือง

ความรู้จักคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
สนิทสนมใกล้ชิดกัน	38	4.09	0.43	11.001*	0.000
เป็นเหมือนเครือญาติ	21	3.91	0.44		
เฉย ๆ	61	3.67	0.44		

N = 120 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ความรู้จักคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ คือ สมาชิกในชุมชนรักใคร่
สนิทสนมกัน เป็นเหมือนเครือญาติและเฉย ๆ มีระดับความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบต่อเพื่อเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้
ค่าสถิติเชฟเฟ่

ตารางที่ 4.30

เปรียบเทียบรายคู่ระหว่างความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน
ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยทางสภาพสังคม
ด้านความรู้จักคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่

ความรู้จักคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่	$\bar{x}$	สนิทสนม	เป็นเหมือน	เฉลี่ย ฯ
		ใกล้ชิดกัน	เครือญาติ	
		4.09	3.91	3.67
สนิทสนมใกล้ชิดกัน	4.09	-	0.18	0.42*
เป็นเหมือนเครือญาติ	3.91		-	0.24
เฉลี่ย ฯ	3.67			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยทางสภาพสังคมด้านความรู้จักคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่สนิทสนมใกล้ชิดกันกับเจ้าหน้าที่จะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกเฉย ๆ กับเจ้าหน้าที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05ซึ่งมีความแตกต่างกันของคะแนนความคาดหวังเท่ากับ 0.42

สมมติฐานย่อยที่ 2.3 ปัจจัยทางสภาพสังคมด้านความคาดหวังในผลประโยชน์ที่ได้รับ มีความจะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31

ความคาดหวังในผลประโยชน์ที่ได้รับกับความคาดหวังของสมาชิก
เครือข่ายยุติธรรมชุมชนต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

ความคาดหวังในผลประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
ได้รับการยกย่องยอมรับ	19	3.78	0.46	0.108	0.980
ได้มีส่วนร่วมทำประโยชน์เพื่อชุมชน	46	3.86	0.48		
อยากเห็นชุมชนที่มีความสงบสุข	45	3.86	0.50		
เป็นกิจกรรมที่นำไปสู่กิจกรรมทางการเมือง	2	3.86	0.29		
เกียรติยศชื่อเสียง และความภาคภูมิใจ	8	3.83	0.46		

N = 120

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ความคาดหวังในผลประโยชน์ที่ได้รับ คือ ได้รับการยกย่องยอมรับ ได้มีส่วนร่วมทำประโยชน์เพื่อชุมชน อยากเห็นชุมชนที่มีความสงบสุข เป็นกิจกรรมที่นำไปสู่กิจกรรมทางการเมือง และเกียรติยศชื่อเสียง และความภาคภูมิใจ มีระดับความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าปัจจัยทางสภาพสังคมด้านความคาดหวังในผลประโยชน์ที่ได้รับที่มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.32
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	มีความสัมพันธ์กัน	ไม่มีความสัมพันธ์กัน
สมมุติฐานที่ 1 ปัจจัยภูมิหลังของตัวบุคคลด้านต่าง ๆ จะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกัน		
1.1 เพศ	- (-)	✓ (0.695)
1.2 อายุ	- (-)	✓ (0.585)
1.3 ระดับการศึกษา	- (-)	✓ (0.691)
1.4 สถานภาพสมรส	- (-)	✓ (0.583)
1.5 อาชีพ	- (-)	✓ (0.998)
1.6 รายได้	- (-)	✓ (0.360)
1.7 ศาสนา	- (-)	✓ (0.703)
1.8 ประสบการณ์การเผชิญปัญหาอาชญากรรมหรือกระทำผิด	- (-)	✓ (0.081)
1.9 ตำแหน่งทางสังคม	✓ (0.018)	- (-)
1.10 ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน	- (-)	✓ (0.471)

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	มีความสัมพันธ์กัน	ไม่มีความสัมพันธ์กัน
1.11 การมีญาติหรือบรรพบุรุษในชุมชน	✓ (0.000)	- (-)
1.12 ประสบการณ์ในการผ่านการอบรมหรือเคยมีความรู้ในด้านกระบวนการยุติธรรม	- (-)	✓ (0.321)
1.13 ความรู้ความเข้าใจในงานยุติธรรมชุมชน	- (-)	✓ (0.281)
1.14 การได้รับข้อมูลข่าวสารในงานยุติธรรม	- (-)	✓ (0.035)
สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางสภาพสังคมด้านต่าง ๆ จะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันในด้านความรู้ความเข้าใจ/การเข้าถึงบริการ		
2.1 การรู้จักสมาชิกในชุมชน	- (-)	✓ (0.659)
2.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน	- (-)	✓ (0.694)
2.3 ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน	- (-)	✓ (0.770)
2.4 ความรู้จักคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่	✓ (0.000)	- (-)
2.5 ความคาดหวังในผลประโยชน์ที่ได้รับ	- (-)	✓ (0.980)

ผลการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีเพศชายเพียง 1 คน ส่วนใหญ่ประชากรผู้ให้สัมภาษณ์เป็นข้าราชการบำนาญ บางส่วนประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง และธุรกิจส่วนตัว มีช่วงอายุระหว่าง 60-70 ปี แม้ว่าบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์จะมีความแตกต่างในข้อมูลส่วนตัวแต่มีจุดร่วมที่สังเกตได้คือการมีบทบาทหน้าที่การทำงานเป็นที่ยอมรับของชุมชนในฐานะผู้นำชุมชน และผ่านการอบรมหลักสูตรด้านเครือข่ายยุติธรรมชุมชนแล้ว โดยแบ่งกลุ่มประชากรเป็น 3 ระดับ มีส่วนร่วมกับการงานยุติธรรมชุมชนระดับมากจำนวน 2 คน มีส่วนร่วมกับการงานยุติธรรมชุมชนระดับปานกลางจำนวน 2 คน และมีส่วนร่วมกับการงานยุติธรรมชุมชนระดับน้อย จำนวน 3 คน โดยปรากฏรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ ดังนี้

1. ความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง ในด้านภาพรวมของกระบวนการยุติธรรม

ความคาดหวังด้านภาพรวมของกระบวนการยุติธรรม คือ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องทำงานโปร่งใส ปราศจากการทำงานด้วยการทุจริต แต่ต้องนำระบบคุณธรรมมาใช้ในการทำงาน ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้ นอกจากนี้ยังต้องมีการสนับสนุนงบประมาณในการทำงานให้กับศูนย์ยุติธรรมชุมชน เพื่อให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนสามารถจัดหาซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำงาน รวมทั้งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นค่าสาธารณูปโภค เพราะศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่ได้รับงบประมาณในการดำเนินงานจากภาครัฐ ต้องออกเงินกันเองหรือรับบริจาค

2. ความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน ตำบลบางศรีเมืองในด้านบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

ในด้านบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมมีความคาดหวังสอดคล้องกับที่บุคลากรที่มาปฏิบัติงานในศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต้องได้เป็นผู้มีศักยภาพในด้านคุณธรรม และด้านความรู้ที่จำเป็นในการทำงาน ศูนย์ยุติธรรมชุมชนโดยควรมีการเปลี่ยนรูปแบบการคัดเลือกบุคลากรมาปฏิบัติงานในศูนย์จากการที่รวมตัวกันของคนที่มีความสนใจในศูนย์ยุติธรรมชุมชน ด้วยการสร้างหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการคัดเลือกบุคลากรมาดำรงตำแหน่งที่สำคัญของศูนย์ยุติธรรม

3. ความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน ตำบลบางศรีเมือง ในด้านการดำเนินงานตามภารกิจของ กระบวนการยุติธรรม

3.1 สิ่งที่เราให้ความสำคัญมากที่สุดที่เราควรดำเนินการ คือ การคุ้มครองดูแลสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะการถูกละเมิดสิทธิจากรัฐ เกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น การซ้อมผู้ต้องหา การค้นโดยไม่มีหมาย จากเดิมที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชนใช้วิธีการให้ข้อแนะนำเกี่ยวกับด้านกฎหมาย เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน จึงไม่เพียงพอ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องหามาตรการที่เป็นรูปธรรมในการดูแลสิทธิเสรีภาพของคนชุมชนที่ถูกละเมิดสิทธิ

3.2 การดูแลผู้กระทำผิดที่กลับมาอยู่ในชุมชน ประกอบด้วย ผู้ถูกคุมความประพฤติ นักโทษที่พ้นโทษจากเรือนจำ เยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นความคาดหวังอีกประเด็นหนึ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความคาดหวัง โดยมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการไม่ให้การยอมรับส่วนใหญ่อำนาจส่วนใหญ่ให้ความคาดหวัง โดยมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการไม่ให้การยอมรับไม่ให้อภัยผู้กระทำผิดเหล่านี้ จะเป็นสาเหตุให้ผู้กระทำผิดกลับมากระทำผิดอีก และสังคมจะไม่ปลอดภัย ไม่มีความสุข การที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชนเป็นเจ้าภาพในการหามาตรการดูแลผู้กระทำผิดที่เป็นรูปธรรม จึงเป็นสิ่งที่สมควรในขณะเดียวกัน

3.3 ศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องมีการทำงานในเชิงรุกมากขึ้น ด้วยการเปลี่ยนวิธีการไปปฏิบัติงานในชุมชนมากขึ้น แทนเพื่อให้ทำงานไปยังประชาชน และอำนวยความสะดวกให้ประชาชน และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น โดยศูนย์ยุติธรรมชุมชนเป็นผู้ผลักดัน

4. ความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนด้านความรู้ความเข้าใจการเข้าถึงบริการ

4.1 ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องปฏิบัติกับประชาชน ซึ่งมาขอรับบริการอย่างสม่ำเสมอ ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่คิดค่าใช้จ่าย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน ได้มีโอกาสที่จะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้เท่าเทียมกับคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี และไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบโดยมีศูนย์ยุติธรรมชุมชนเป็นตัวกลาง

4.2 การให้ความรู้ด้านสิทธิเสรีภาพ ด้านกฎหมายให้กับประชาชนในชุมชน เพื่อให้ประชาชนไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบแม้ว่าขณะนี้จะดำเนินการไม่เต็มที่เนื่องจากไม่มีงบประมาณ แต่อาศัยการประชาสัมพันธ์ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมที่ภาครัฐจัดขึ้น

5. ความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมืองด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมของภาคประชาชนและชุมชน

5.1 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องมียุทธศาสตร์สำคัญในการวางแผนและปฏิบัติงานร่วมกับศูนย์ยุติธรรมชุมชน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณและปัจจัยต่าง ๆ ให้กับศูนย์ยุติธรรมชุมชน เนื่องจากศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่มีงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ร่วมปฏิบัติงาน ดังนั้นศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องจัดกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญในขณะที่ยกรุมประพटीและสำนักงานยุติธรรมจังหวัดซึ่งรับผิดชอบงานเครือข่ายยุติธรรมชุมชนจะต้องประสานไปยังส่วนกลางในการของบประมาณให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชน

5.2 นอกจากนี้มีผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งมีส่วนร่วมกับการงานยุติธรรมชุมชนระดับน้อย เห็นว่าศูนย์ยุติธรรมชุมชน มีบุคลากรที่มีความสามารถควรมีการจัดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและปัญหาความขัดแย้งในชุมชนให้เป็นรูปธรรม

6. ความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง ด้านความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมของภาคประชาชนและชุมชน

คาดหวังให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้รับการยอมรับและเชื่อมั่นจากประชาชนโดยเฉพาะคนในพื้นที่ว่าสามารถเป็นที่พึ่งในด้านกระบวนการยุติธรรมด้วยการทำงานเชิงรุกและเป็นหลักของชุมชนในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและการป้องกันปัญหาอาชญากรรม

7. ความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง ด้านเครือข่ายการทำงานและประสานงาน

มีความคาดหวังที่สอดคล้องกันที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีการจัดระบบข้อมูลการทำงานเป็นเครือข่ายร่วมกันในการนำข้อมูลของศูนย์ยุติธรรมชุมชนมาใช้ในประโยชน์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

8. ความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนด้านอื่น ๆ

8.1 คาดหวังให้มีระบบการติดตามประเมินที่ชัดเจน และมีการยกย่องให้เกียรติให้รางวัลเป็นขวัญกำลังใจในการทำงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชน

8.2 การสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติงานของศูนย์ยุติธรรม

8.3 สนับสนุนให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานในศูนย์ยุติธรรมชุมชน

9. ความเป็นไปได้ของความคาดหวังที่มีต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า ความคาดหวังที่มีต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนสามารถเป็นไปได้ เนื่องจากปัจจัยด้านบุคลากรที่มีความเสียสละปฏิบัติงานด้วยอุดมการณ์เดียวกัน ไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนอีกทั้งบุคลากรยังเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถผ่านการอบรมและพัฒนาจากภาครัฐ แม้ไม่มีงบประมาณสนับสนุนก็ตาม แต่มีผู้ให้สัมภาษณ์ 1 ราย ซึ่งส่วนรวมกับงานยุติธรรมชุมชนระดับน้อยเห็นว่าความคาดหวังเป็นไปได้น้อยมาก เนื่องจากศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่มีงบประมาณสนับสนุน

10. ข้อเสนอแนะต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน

10.1 การแก้ปัญหาทางงบประมาณของศูนย์ยุติธรรมชุมชนที่ไม่ได้รับการสนับสนุน คือ การที่หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาสนับสนุนงบประมาณ โดยมีหน่วยงานของกระทรวงยุติธรรมในพื้นที่ คือ สำนักงานคุมประพฤติและสำนักงานยุติธรรมจังหวัดเป็นสื่อกลางดำเนินการ

10.2 ควรมีการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน และมีผู้ให้สัมภาษณ์ 1 ราย ให้ความเห็นว่า ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ควรถูกโอนเป็นภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเข้าใจปัญหาของชุมชนมากกว่าจะเป็นภารกิจของกระบวนการยุติธรรม

10.3 ภาครัฐควรสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์ให้กับศูนย์ยุติธรรมชุมชน

อภิปรายผลการศึกษา

การปฏิบัติงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนจังหวัดนนทบุรี

1. การจัดตั้ง

การจัดศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมืองนั้นสอดคล้องกับแนวทางที่กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรมกำหนดคือการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องเกิดจากความพร้อมและความต้องการของชุมชนและการจัดหาสถานที่ที่เป็นสถานที่สาธารณะในชุมชนในการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชน นอกจากนี้ในการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนยังต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนโดยมีการแบ่งโครงสร้างหน้าที่ชัดเจนตามแนวทางของกรมคุมประพฤติซึ่งศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมืองสามารถปฏิบัติได้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้ทุกประการ

2. การปฏิบัติงานในศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ตามแนวทางของกรมคุมประพฤติกระทรวงยุติธรรมกำหนดไว้ว่า ศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องมีหน้าที่ทั้งหมด 10 ประการ ประกอบด้วย

1. รับเรื่องราวร้องทุกข์ เรื่องไม่เป็นธรรม ให้คำแนะนำช่วยเหลือเบื้องต้น ซึ่งจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาพบว่า ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต.บางศรีเมือง มีความโดดเด่นในจำนวนผลงานด้านนี้ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากบุคลากรในศูนย์เป็นผู้มีความรู้ทางกฎหมาย จึงสามารถให้คำแนะนำเบื้องต้นกับผู้ที่มีปัญหาเดือดร้อนได้ โดยเมื่อมีผู้มาติดต่อร้องทุกข์ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะให้คำแนะนำเบื้องต้นว่าควรจะทำอย่างไร ในบางกรณี ศูนย์จะเป็นผู้ดำเนินการติดต่อประสานงานไปยังฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ ในบางกรณี ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะแนะนำสถานที่ติดต่อที่เกี่ยวข้อง ถ้าเป็นเรื่องราวที่อยู่นอกเหนืออำนาจของศูนย์ยุติธรรมชุมชน

2. บทบาทในการรับแจ้งข่าว แจ้งเบาะแสทางคดี หรือการกระทำความผิดกฎหมายใด ๆ ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต.บางศรีเมือง ยังไม่ได้ปฏิบัติภารกิจด้านนี้

3. บทบาทในการช่วยเหลือดูแล ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้เสียหาย หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรม ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต.บางศรีเมือง ยังไม่ได้มีมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการดูแลผู้เสียหาย และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรม มีเพียงวิธีการให้คำแนะนำช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ผู้เสียหายหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรม ซึ่งยังน้อยมาก เพียง 4 รายเท่านั้น

4. บทบาทในการลดข้อพิพาทและความขัดแย้งในชุมชน ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต.บางศรีเมือง มีรูปแบบ วิธีการในการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทที่ชัดเจน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ยี่

การกล่าวเปิดการไกล่เกลี่ย ซึ่งจะเป็นขั้นตอนของการแนะนำ ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ต่าง ๆ และ กระบวนการต่าง ๆ ของการไกล่เกลี่ย โดยขั้นตอนการไกล่เกลี่ยจะประกอบด้วย คู่กรณีทั้งสองฝ่าย คณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชน และผู้นำชุมชน แต่กรณีผู้นำชุมชนไม่สะดวก ก็จะทำให้ คณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนซึ่งอยู่ในชุมชนเดียวกับทั้งสองฝ่ายเข้าร่วมไกล่เกลี่ย ขั้นตอนที่สอง การหาความหมายประเด็นของข้อพิพาท และความต้องการที่แท้จริงของคู่กรณี ขั้นตอนที่สามารถ แก้ไขข้อขัดแย้งในประเด็นที่พิพาท ขั้นตอนที่สี่ การเซ็นสัญญาประนีประนอมยอมความ โดย ให้ทั้งสองฝ่ายลงนามบันทึกข้อตกลงไว้

ซึ่งจากการปฏิบัติงานที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ปรากฏว่า มีผู้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศูนย์ยุติธรรมชุมชนน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนผู้มาขอคำแนะนำเบื้องต้นในด้านกฎหมาย แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานด้านการไกล่เกลี่ยของศูนย์ยุติธรรมชุมชนยังไม่สามารถ ช่วยลดความขัดแย้งหรือปริมาณคดีที่อาจขึ้นสู่ศาลได้

5. บทบาทในการจัดประชุม เพื่อหาแนวทางและวิเคราะห์ เสนอความเห็น ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต.บางศรีเมืองยังไม่ได้มีการดำเนินการตามบทบาทนี้

6. บทบาทในการหาแนวทางวิเคราะห์และให้ความช่วยเหลือดูแลสงเคราะห์ ผู้กระทำผิด ผู้ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในบทบาทภารกิจด้านนี้ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้ดำเนินการไปแล้ว 1 ราย คือ ดูแลผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายจราจร โดยจัดรูปแบบในการดูแลเบื้องต้น คือ ให้ผู้กระทำความผิดเข้ามารายงานตัวที่ ศูนย์ยุติธรรมชุมชน โดยมีพนักงานคุมประพฤติกำกับดูแล และศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้จัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูเบื้องต้น ด้วยการให้ผู้กระทำผิดได้ทำงานบริการสังคมในบริเวณศูนย์ยุติธรรมชุมชน และให้คณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนที่เป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ เป็นผู้สอดส่องเยี่ยมเยียนผู้พักอาศัย และให้คำแนะนำแก่ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นว่า ศูนย์ยุติธรรมชุมชนยังไม่มีประสบการณ์ในการฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำผิด ต้องอาศัยการกำกับดูแลของพนักงานคุมประพฤติและอาสาสมัครคุมประพฤติ

7. บทบาทในการหาแนวทางสงเคราะห์ผู้กระทำผิดหลังปล่อย ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต.บางศรีเมือง ยังไม่ได้ปฏิบัติตามบทบาทนี้

8. บทบาทในการให้ความช่วยเหลือกับผู้ที่ได้รับความเสียหายหรือผลกระทบจากอาชญากรรม ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต.บางศรีเมือง ยังไม่มีการดำเนินการ

9. บทบาทในการเผยแพร่ความรู้ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของกระทรวงยุติธรรม ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต.บางศรีเมือง อาศัยรูปแบบของการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐ ทั้งของกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น ในการประชาสัมพันธ์ข่าว

สารต่าง ๆ แต่ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต.บางศรีเมือง ยังไม่มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ด้วยตัวเอง ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่มียุทธศาสตร์ เป็นการทำงานด้วยความสมัครใจและเสียสละ ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุน

10. บทบาทอื่น ๆ ที่เครือข่ายยุติธรรมชุมชนร่วมกับกระทรวงยุติธรรมเห็นเหมาะสมในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชน ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต.บางศรีเมือง จะเข้าร่วมกิจกรรมตามที่หน่วยงานของกระทรวงยุติธรรมจัดขึ้น ทั้งหน่วยงานในระดับจังหวัดและส่วนกลาง เช่น การเดินรณรงค์ การประชุมสัมมนา การอบรมความรู้ กิจกรรม การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้วทั้งหมด 19 ครั้ง ซึ่งเป็นจำนวนที่ยังไม่มากนัก

จากลักษณะการปฏิบัติงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชน จะพบว่า ศูนย์ยุติธรรมชุมชนยังมีลักษณะการทำงานเชิงรับมากกว่าเชิงรุก จุดแข็งที่พบคือการทำงานที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชนมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และความเสียสละในการทำงาน แต่จุดอ่อน คือ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนขาดการประชาสัมพันธ์ อีกทั้งไม่มียุทธศาสตร์ จึงทำให้การขับเคลื่อนการทำงาน เป็นไปด้วยความยากลำบาก แม้บางกรณีมีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น การให้คำแนะนำเบื้องต้นด้านกฎหมาย และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ก็อาจส่งผลกระทบต่อด้านจำนวนของผู้มาใช้บริการและการพัฒนาศูนย์ต่อไป

ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง

ในด้านภาพรวมของความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนเครือข่ายยุติธรรมชุมชนบางศรีเมืองโดยการเก็บแบบสอบถามมีผลความคาดหวังเรียงตามลำดับความคาดหวังมากไปหาน้อยในภาพรวมแต่ละด้านและความคาดหวังย่อยแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ดังนี้

1. คาดหวังมากที่สุด : ด้านบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
  - การคัดเลือกคณะกรรมการหรือตำแหน่งที่สำคัญของศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องเกิดจากความสามารถไม่มีระบบเส้นสาย
  - ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการประชุมเกี่ยวกับการสร้างความคุ้นเคยและแนวคิดในการปฏิบัติงานของสมาชิกให้เป็นในทิศทางเดียวกัน
2. คาดหวังเป็นอันดับสอง : ด้านความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมของประชาชน
  - ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น
  - ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะเป็นที่พึ่งในกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริงของประชาชน

3. คาดหวังเป็นอันดับสาม : ด้านความรู้ความเข้าใจ/การเข้าถึงบริการ

- คนยากจนหรือด้อยโอกาสจะสามารถรับบริการจากศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้เท่าเทียมกับคนรวย
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะให้คำปรึกษาทางกฎหมายกับประชาชนโดยไม่มีค่าใช้จ่าย
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้กฎหมายและการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมให้แพร่หลาย

4. คาดหวังเป็นอันดับสี่ : ด้านการดำเนินงานตามภารกิจของกระบวนการยุติธรรม

- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีการทำงานทั้งเชิงรุกและเชิงรับ
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้เกิดการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
- เมื่อมีศูนย์ยุติธรรมชุมชนประชาชนจะเกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการลดขั้นตอนในการทำงานไม่ยุ่งยากซับซ้อน
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องคำนึงถึงบริบทจารีตและประเพณี ที่เหมาะสมในการดำเนินงาน
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะช่วยให้อาชญากรรมน้อยลง สังคมมีความปลอดภัย
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้เกิดมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการช่วยเหลือ คุ้มครองบรรเทาความเสียหายให้กับผู้เสียหาย
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้เกิดการไกล่เกลี่ยคดีก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม กระแสหลัก
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่กลับมาอยู่ในสังคม

5. คาดหวังเป็นอันดับห้า : ด้านภาพรวมของกระบวนการยุติธรรม

- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องแบ่งโครงสร้างอำนาจหน้าที่โดยชัดเจน
- ควรจะนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินงานศูนย์ยุติธรรมชุมชน
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการทำงานแบบสหวิชาชีพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เช่นด้านจิตวิทยา ด้านสังคมสงเคราะห์
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามภารกิจของกระทรวงยุติธรรม
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีอัตรากำลังในการปฏิบัติงาน งบประมาณและอุปกรณ์เพียงพอในการปฏิบัติงาน

- สามารถตรวจสอบและถ่วงดุลการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้ทุกชั้นตอน
6. คาดหวังเป็นอันดับหก : ด้านเครือข่ายการทำงานและการประสานงาน
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีฐานข้อมูลในการแลกเปลี่ยนประสานงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
7. คาดหวังเป็นอันดับเจ็ด : ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมของภาคประชาชนและชุมชน
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเข้ามามีส่วนร่วมกับศูนย์ยุติธรรมชุมชนในการดำเนินงาน
  - ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น
  - ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชนในรูปแบบของคณะกรรมการในชุมชน
  - ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม
  - ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะช่วยลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก
- จากภาพรวมดังกล่าว พบว่า ความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนในแต่ละด้าน โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับมาก มีเพียงความคาดหวังด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมของภาคประชาชนและชุมชน เท่านั้น ที่ความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง
- ด้านความรู้ความเข้าใจ/การเข้าถึงบริการ พบว่า ค่าเฉลี่ยความคาดหวังหลายข้ออยู่ในระดับมาก คือ คนยากจนหรือด้อยโอกาส จะรับบริการศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้เท่าเทียมกับคนรวย รongลงมา ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะให้คำปรึกษาทางกฎหมายโดยไม่มีค่าใช้จ่าย และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายและการดำเนินการของกระบวนการยุติธรรมให้แพร่หลาย ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นไปของกระบวนการยุติธรรมที่ควรจะได้รับโอกาส คือ ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ในขณะที่ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี จะไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรม จึงมักเป็นฝ่ายเสียเปรียบ อีกทั้งขาดความรู้ในด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรมจึงไม่สามารถเข้าถึงคนจนได้
  - ด้านการดำเนินงานตามภารกิจของกระบวนการยุติธรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดของความคาดหวัง คือ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีการทำงานทั้งเชิงรุกและเชิงรับ และค่าเฉลี่ยรองลงมาตามลำดับ คือ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้เกิดการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เมื่อมีศูนย์ยุติธรรมชุมชนประชาชนจะเกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น, ศูนย์ยุติธรรม

ชุมชนจะมีการลดขั้นตอนในการทำงานไม่ยุ่งยากซับซ้อน, ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องคำนึงถึงบริบทจารีตและประเพณี ที่เหมาะสมในการดำเนินงาน, ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะช่วยให้อาชญากรรมน้อยลง สังคมมีความปลอดภัย, ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้เกิดมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการช่วยเหลือคุ้มครองบรรเทาความเสียหายให้กับผู้เสียหาย, ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะทำให้เกิดการไกล่เกลี่ยคดีก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก และศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่กลับมาอยู่ในสังคม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ตอบล้วนเป็นประชาชนที่ผ่านการอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับยุติธรรมชุมชน ทำให้ทราบถึงความสำคัญของการที่เครือข่ายชุมชนจะเข้ามาเป็นหุ้นส่วนเพื่อช่วยเหลือภารกิจต่าง ๆ ของกระทรวงยุติธรรม โดยมีเครือข่ายประชาชนเป็นผู้ประสานงานในศูนย์ยุติธรรมชุมชน เพื่อเชื่อมโยงการทำงานในมิติและภาคส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการยุติธรรมให้เข้าถึงประชาชน จึงได้มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนว่าสามารถปฏิบัติงานได้ตามภารกิจที่กระทรวงยุติธรรมได้มอบหมายไว้

- ด้านบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม พบว่า การคัดเลือกคณะกรรมการหรือตำแหน่งที่สำคัญของศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องเกิดจากความสามารถไม่มีระบบเส้นสาย เป็นคำตอบลำดับแรกของความคาดหวัง รองลงมาคือ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการประชุมเกี่ยวกับการสร้างความคุ้นเคยและแนวคิดในการปฏิบัติงานของสมาชิกให้เป็นในทิศทางเดียวกัน เป็นไปตามคำกล่าวของ กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ (2544, น. 2) ที่กล่าวถึงปัญหาจากการปฏิบัติโดยมิชอบ ของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมอันล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน คุณคามสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา ละเลยการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายและพยาน การเลือกปฏิบัติ การใช้ดุลยพินิจที่ไม่เที่ยงธรรม ใช้อำนาจบังหลวง และการทำงานที่ล่าช้า ซึ่งเครือข่ายยุติธรรมชุมชนอาจพบเจอปัญหาเหล่านี้ จึงได้มีความคาดหวังให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนให้ความสำคัญกับประเด็นด้านบุคลากร

- ด้านความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมของประชาชน พบว่า กลุ่มประชากรคาดหวังให้ศูนย์ยุติธรรม เชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมมากขึ้นเป็นลำดับแรก ลำดับรองลงมา ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะเป็นที่พึ่งใน กระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริงของประชาชน โดยต่างมีความคาดหวังในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากการที่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลักเกิดปัญหาความไม่เหมาะสมหลายประการ อันส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของกระบวนการยุติธรรม ถ้ามีศูนย์ยุติธรรมชุมชนเกิดขึ้นโดยประชาชนเป็นผู้ปฏิบัติงานเองในการดำเนินความยุติธรรม น่าจะสร้างความเชื่อมั่นได้มากกว่าภาครัฐ

- ด้านภาพรวมของกระบวนการยุติธรรม พบว่า ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องปราศจากการทุจริตคอร์รัปชั่น เป็นความคาดหวังลำดับแรก ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะต้องแบ่งโครงสร้างอำนาจหน้าที่โดยชัดเจน, ควรจะนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินงานศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีการทำงานแบบสหวิชาชีพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น ด้านจิตวิทยา ด้านสังคมสงเคราะห์ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามภารกิจของกระทรวงยุติธรรม ศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีอัตรากำลังในการปฏิบัติงาน งบประมาณและอุปกรณ์เพียงพอในการปฏิบัติงาน และสามารถตรวจสอบและถ่วงดุลการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนได้ทุกขั้นตอนเป็นลำดับสุดท้าย แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพในการทำงานของกระบวนการยุติธรรมเป็นสิ่งที่ประชาชนคาดหวังเป็นอย่างยิ่ง

- ด้านเครือข่ายการทำงานและการประสานงาน พบว่า ศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะมีฐานข้อมูลในการแลกเปลี่ยนประสานงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมผลการศึกษาปรากฏออกมาว่า มีความคาดหวังในระดับมากกว่าผู้ตอบไม่ต้องการให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนมีปัญหา ที่มีการทำงานอย่างแยกส่วน ตัวใครตัวมัน ไม่มีการประสานงาน จึงต้องการให้ศูนย์เป็นสถานที่ในการบูรณาการข้อมูลและใช้ประโยชน์ได้

- ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมของภาคประชาชนและชุมชน โดยภาพรวม มีความคาดหวังในระดับปานกลาง ซึ่งหากพิจารณารายข้อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นความคาดหวังในลำดับแรก และมีความคาดหวังในระดับมากที่สุด รองลงมา ศูนย์จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น และมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้ตอบให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ต่างก็มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหา และมีความเข้าใจในปัญหาของชุมชน และประเด็นที่น่าสังเกตอีกประการ พบว่า ประเด็นในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง ที่มีผู้มาขอรับบริการด้านนี้เพียง 5 ราย ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ประชาชนยังไม่เชื่อมั่นในกระบวนการไกล่เกลี่ยของศูนย์ยุติธรรมชุมชน และอาจขาดการประชาสัมพันธ์ในประเด็นนี้ต่อไป

ปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนด้านต่าง ๆ

1. ปัจจัยภูมิหลังของตัวบุคคล

1.1 ผลการพิสูจน์สมมติฐาน ปัจจัยภูมิหลังของตัวบุคคลที่มีผลต่อความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบางศรีเมือง ปรากฏว่าตำแหน่งทางสังคมกับความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน ตำบลบางศรีเมือง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ประเด็นตำแหน่งทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชนโดยการแต่งตั้ง จะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำโดยธรรมชาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำโดยการแต่งตั้ง จะต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีต่อชุมชน และมีผลต่อการยกย่องชมเชยและถูกตำหนิ ในขณะที่ผู้นำโดยธรรมชาติ ไม่ได้มีตำแหน่งเป็นทางการ ซึ่งมีความผูกพันกับชุมชนของตน แต่ผู้นำเหล่านั้นไม่ได้มีหน้าที่โดยตรง จึงมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนแตกต่างกันได้ สอดคล้องกับ ขวัญชัย วงศ์นิติกร (2532) ที่พบว่าการเป็นผู้นำทั้งในและนอกชุมชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

1.2 ผลการพิสูจน์สมมติฐาน ปัจจัยภูมิหลังของตัวบุคคลที่มีผลต่อความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน ตำบลบางศรีเมือง ปรากฏว่าการมีญาติหรือบรรพบุรุษที่อาศัยในชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ประเด็น การมีญาติหรือบรรพบุรุษพักอาศัยในชุมชนกับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม พบว่า เครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่มีญาติหรือบรรพบุรุษพักอาศัยในชุมชนมีความคาดหวังมากกว่าเครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่ไม่มีญาติหรือบรรพบุรุษพักอาศัยในชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีญาติหรือบรรพบุรุษพักอาศัยในชุมชน ย่อมมีความรู้สึกเกิดความเป็นพรรคพวก ความเป็นหมู่คณะ ทำให้เกิดความรู้สึกมีความรับผิดชอบและต้องดูแลเอาใจใส่คนในครอบครัวมากขึ้น จึงมีความคาดหวังกับการมีส่วนร่วมอันส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว ผลการทดสอบดังกล่าวสอดคล้องกับ วราภรณ์ บัวเฟื่อน (2549) ที่พบว่า การมีญาติหรือบรรพบุรุษพักอาศัยอยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในศูนย์ยุติธรรมในอำเภอพนมสารคาม

1.3 ส่วนปัจจัยภูมิหลังของตัวบุคคลด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ปัจจัยทางสภาพสังคม

2.1 ผลการพิสูจน์สมมติฐาน ปัจจัยทางสภาพสังคมปรากฏว่าความรู้สึกคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่กับความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชน ตำบลบางศรีเมือง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ประเด็นความรู้สึกคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สนิทสนมใกล้ชิดติดกันกับเจ้าหน้าที่จะมีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกเฉย ๆ กับเจ้าหน้าที่ เนื่องจากว่า กลุ่มตัวอย่างที่สนิทสนมมักได้เรียนรู้ทัศนคติการทำงาน และแนวคิดต่าง ๆ จนเกิดความรู้สึกเป็นกลุ่มเดียวกัน มีความผูกพัน และเห็นผลประโยชน์เฉพาะตน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกเฉย ๆ กับเจ้าหน้าที่ ไม่ได้เรียนรู้และไม่ได้มีความสัมพันธ์กันกับเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด จึงไม่มีความคาดหวังกับเจ้าหน้าที่ สอดคล้องกับ วันฉัตรภรณ์ นุเกตุ (2540) เพ็ญแข ศรีสุทธิกุล (2537) และ

วราภรณ์ บัวเผื่อน (2549) ที่พบว่า ความสัมพันธ์และความคุ้นเคยรู้จักกับเจ้าหน้าที่ มีผลต่อชุมชนในการมีส่วนร่วม

2.2 ปัจจัยทางสภาพสังคมกับปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทางสภาพสังคม ต่างก็มีความคาดหวังต่อศูนย์ยุติธรรมชุมชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

แนวทางในการพัฒนาปรับปรุงระบบรูปแบบการดำเนินงานของโครงการเครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่เหมาะสม

1. ควรมีการสนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อสนับสนุนการทำงานในศูนย์ยุติธรรมชุมชนแม้ว่าการทำงานศูนย์ยุติธรรมชุมชนจะเป็นการสมัครใจเข้ามาทำงานเพื่อความสงบสุขของชุมชนด้วยความเสียสละตามสมควรแต่ปัจจุบันก็ไม่สามารถคัดเลือกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีได้ทั้งหมดดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานยุติธรรมชุมชนให้พัฒนายิ่งขึ้นควรมีการสนับสนุนงบประมาณตามความจำเป็นในการสนับสนุนงานศูนย์ยุติธรรมชุมชนเพื่อให้เกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้น

2. ควรมีการพัฒนาระบบงานยุติธรรมชุมชนด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมในการทำงานกับศูนย์ยุติธรรมชุมชนหรือผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความพร้อมและมีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาให้ชุมชนเป็นผู้รับภารกิจด้านงานยุติธรรมชุมชนน่าจะเหมาะสมกว่าการที่ประชาชนที่สนใจรวมตัวกันโดยยังขาดความพร้อมเต็มที่

3. ในพื้นที่ที่มีการเปิดศูนย์ยุติธรรมชุมชนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจงานยุติธรรมชุมชนมากยิ่งขึ้น

4. การคัดเลือกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนควรมีการพัฒนาในด้านคุณธรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในศูนย์ยุติธรรมชุมชนให้มีความสุจริตโปร่งใสเป็นที่ยอมรับ